

Алесь Карлюкевіч

ПУЦЯВІНАМІ ЗОРАК

Научная библиотека

БНТУ

* 8 0 1 2 3 2 9 8 6 *

Ураджэнцы Беларусі
ў блізкім памежжы

НАВУКОВАЯ БІБЛІЯТЭКА

Беларускага нацыянальнага
тэхнічнага ўніверсітэта

Інв. № **1882724**

Мінск
Выдавецкі дом «Звязда»
2022

Змест

Жыві і цэльнасці шукай...

Сюжэты і вобразы Канута Русецкага	5
Захавальнік помнікаў сярэднеазіяцкай мінуўшчыны: <i>Васіль Калаур</i>	9
Даследчык творчасці Івана Тургенева і Аляксея Талстога — родам з Віцебска: <i>Іван Векслер</i>	13
Маскоўскі перакладчык Драйзера нарадзіўся на Віцебшчыне: <i>Марк Воласаў</i>	14
Бібліятэказнаўца з Пухавіч: <i>Любоў Фрыд</i>	16
З магілёўскіх Сідаровіч — у вялікі свет: <i>Фёдар Вольфсан</i> — <i>першаадкрывальнік уранавых радовішчаў</i>	17
Узбекскі акадэмік мінералогіі нарадзіўся ў Гомелі: <i>Аляксандр Уклонскі</i>	19
Клецкі вучань Кругера: <i>Меер Айзенштат</i>	22
...Любіць кнігу саму па сабе: <i>Гістарычны пісьменнік</i> <i>Лявонцій Ракоўскі нарадзіўся ў Глыбокім</i>	25
Вучаніца Юдэля Пэна: <i>Алена Кабішчар-Якерсон</i>	29
Біёграф Марка Твэна нарадзілася ў Гомелі: <i>Эма Хейфец-Выгодская</i>	31
Даследчык мовы ніўхаў, юкагіраў, кетаў: <i>Дзяцінства Юрыя Крайновіча прайшло ў Віцебску</i>	33
Барыс Палявы: ліст у абарону беларускага публіцыста: <i>Аляксандр Хаін-Юнскі</i>	37
Крытык — у пошуках радасці: <i>У Гомелі нарадзіўся</i> <i>рускі літаратурны крытык Іаан Новіч</i>	42

Перакладчык Льва Талстога на ідыш нарадзіўся ў Нясвіжы: <i>Фальк Гальперын</i>	44
Аўтар фундаментальных даследаванняў: <i>Эсфір Файнберг</i>	46
Якаў Гумінер — кніжны графік з Мінска.....	48
Япаніст з «шанхайскай пяцёркі»: <i>Якаў Пеўзнер</i>	49
Архіепіскап з карэліцкіх Скорыч: <i>Міхаіл Анцух</i>	51
Даследчык творчасці Пушкіна нарадзіўся ў Лепелі: <i>Барыс Мейлах</i>	54
Была вайна...: <i>Ваенны перакладчык Алена Ржэўская</i>	56
«Я ўсё сказаў...»: <i>У горадзе на Няве жыў ураджэнец</i> <i>Бешанковіч — скульптар, жывапісец,</i> <i>графік Гаўрыла Давідавіч Глікман</i>	59
Рэвалюцыянер і літаратар з Косава: <i>Іосіф Жукоўскі-Жук</i>	60
Літаратуразнаўца — зямлячка з Мінска: <i>Лідзія Поляк</i>	63
Карэнні братоў Аляшкоўскіх — у Мазыры, на Гомельшчыне....	64
Даследчык творчасці А. Міцкевіча з Улы: <i>Рускі літаратура-</i> <i>знавец Іван Горскі нарадзіўся на Віцебшчыне</i>	67
Лёсам звязаны з Навагрудчынай: <i>Эдвард Баніфацый Паўловіч</i>	68
Майстра палітычнай карыкатуры па прашчурах — з мінскіх Смілавіч: <i>Барыс Яфімаў</i>	71
«Злосны эстэт» з «групы пяці»: <i>Леў Аронаў з Гомеля</i>	73
Гісторык антычнасці — з віцебскага Гарадка: <i>Аркадзь Шофман</i>	75
Пушкініст з Беларусі: <i>Ларыса Чаркашына</i>	77
Праз Кітай у Індыю: <i>Мастацкая легенда беларускага вязня</i> <i>Славаміра Равіча</i>	79
Начальнік Ваенна-медыцынскай акадэміі — з Асіповіч: <i>Вадзім Юрэвіч</i>	90

На Кастрамской зямлі: З ураджэнцаў Кобрынскага павета — <i>епіскап Ташкенцкі Аляксандр</i>	93
Акварэлі прысвечаны Архангельску: <i>Валерыян Галямін</i> <i>нарадзіўся ў Гродна</i>	95
З герба «Роля»: У Віцебску нарадзіўся <i>архітэктар</i> <i>Дваржэцкі-Багдановіч</i>	98
«Люблю маляваць дзяцей!..»: <i>Кніжны графік</i> <i>Алена Афанасьева нарадзілася ў Брэст-Літоўску</i>	99
Пісьменніца, сцэнарыст, ваенны карэспандэнт і... <i>жонка Аркадзя Гайдара: Лія Саламянская нарадзілася</i> <i>ў Мінску</i>	103
Амерыканская перакладчыца з Бабруйска: <i>Міра Гінзбург</i>	106
Удзельнік трох войнаў: <i>Мікіта Брылёў</i>	110
Ураджэнка Клімавіч працавала ў тэатры Алматы: <i>Зінаіда Марская</i>	116
Ашхабад стаў прытулкам у вайну: <i>Якаў Рагінскі</i>	117
Ураджэнец Брэста заснаваў найбуйнейшае медыцынскае таварыства Кыргызстана: <i>Мірон Вольскі</i>	121
Прачытанне Пушкіна ў Паднябеснай: <i>Жыццё і творчасць</i> <i>класіка рускай літаратуры ў працах ураджэнцаў Беларусі —</i> <i>эмігрантаў у Кітаі</i>	122
Гаспадарчы кіраўнік з вёскі Бастынь: <i>Ураджэнец</i> <i>Берасцейшчыны Барыс Цяльпук жыў у Казахстане</i>	125
Беларускае прозвішча — з казахстанскай энцыклапедыі: <i>Сцяпан Анкіновіч</i>	128
Ганаровы прафесар, славыты картограф...: <i>Анатоль Ісачанка</i>	129
Ташкент даў прытулак: <i>Мастачка Яўгенія Пастарнак</i> <i>нарадзілася ў Магілёве</i>	131

Генерал Барыс Казановіч служыў у Туркестане.....	133
Беларуская вуліца ў Бухары: <i>Сяргей Юрэнеў</i>	137
Ураджэнка Магілёва, жонка Сяргея Ясеніна, перакладчыца Шабендэ: <i>Надзея Вольпін</i>	139
Пётр Васількоўскі — краязнаўца з Атбасара.....	141
Военачальнік з Гродзеншчыны: <i>Генерал-маёр Нічыпар Герко</i>	144
Ашхабадскі землятрус прыняў і нашага земляка з Віцебшчыны: <i>Васіль Трудалюбаў</i>	147
...Беларускія хаты і твары людзей: <i>Барыс Забораў</i>	151
Тыповы лёс беларуса ваенных часін: <i>Леанід Чыгрын</i>	153
Гісторык Цэнтральнай Азіі нарадзіўся на Віцебшчыне: <i>Пётр Галуза</i>	157
Перакладчык з хіндзі нарадзіўся пад Лёзнам: <i>Залман Дымышэц</i>	160
На ніве мастацкага ўсходазнаўства: <i>Уладзімір Панасюк</i>	161
Карэннямі — к Беларусі: <i>Юліян Сямёнаў</i>	165
Кутузаўскі праспект, дом 45...: <i>Мікіта Сусловіч</i>	167
Караганда дала прытулак: <i>Міхаіл Данілевіч</i>	170
Арабіст Уладзімір Дзямідчык	174
Даследчык Сюнь-цзы нарадзіўся ў Магілёве: <i>Віталь Феакістаў</i>	176
Парушальнік раўнадушша: <i>Мікалай Чаркашын</i>	178
«Беларусь, якая заўсёды са мною...»: <i>Валерый Казакоў</i>	182
Мітрапаліт Алма-Ацінскі і Казахстанскі Іосіф нарадзіўся ў Магілёве	185
Вуліца Акадэміка Бакулева, Калінковіч М. М.	188
Вытокі паэзіі — у Дудзічах: <i>Валерый Ліпневіч</i>	191

Папутнікі сярод нябёс...

Ураджэнцы Беларусі ў навуковых установах Масквы.....	197
Тэрыторыя памяці: апошнія месцы прытулку.....	205
Ваганькаўскія могілкі.....	205
Новадзявочыя могілкі	209
Галавінскія могілкі.....	221
Увядзенскія могілкі	225
Данскія могілкі	236
Ураджэнцы Беларусі ў Санкт-Пецярбургскім універсітэце.....	243
Ураджэнцы Беларусі ў Казанскім дзяржаўным універсітэце ...	251

Сваёй душы праліце свет...

Памяці лепельскага краязнаўца: <i>Ілья Януш</i>	259
Святы клопат настаўніка і краязнаўцы: <i>Іван Ярашэвіч</i>	261
Уладзімір Караткевіч і ўвесь свет	263
«Я не зрабіў таго, што патрэбна газеце...»: <i>Алесь Бачыла</i> — <i>паэт, перакладчык, публіцыст і... журналіст</i>	268
«Дзівосны танец горнага арла...»: <i>Еўдакія Лось у Манголіі</i>	278
Пры дарозе вяртаня: <i>Пятро Ламан</i>	286
Крыніцы вечнай гармоніі: <i>Штрыхі да творчага партрэта</i> <i>бялыніцкай мастачкі Ларысы Журавовіч</i>	291